

Turistik Otelciler, İşletmeciler ve Yatırımcılar Birliği (TUROB) Fuar Sonuç Raporu

ATM Dubai Turizm Fuarı

Arabian Travel Market (ATM) Turizm Fuarı Birleşik Arap Emirlikleri'nin Dubai şehrinde 06-09 Mayıs 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

Toplam 22.000 metrekare kapalı alanda 87 ülkeden 2.500 kurum/kuruluşun stand olarak katıldığı açıklanan fuarı yaklaşık 19 bin turizm profesyoneli ziyaret etmiştir.

20. Yılı kutlayan ATM Turizm Fuarında yapılan bir düzenleme ile bu yıl sadece turizm profesyonellerinin fuarı ziyaret etmelerine izin verilmiş, profesyoneller dışındaki ziyaretçilere ise izin verilmemiştir. Bu uygulama ile stand katılımcılarının bireysel tüketici yerine global kuruluşlar ile işbirliğine gitmeleri hedeflenmiştir.

Fuarda düzenlenen seminerlerde;

- Son 20 yılda Dubai'de havacılık alanında yaşanan gelişmeler, havacılık alanındaki gelişmelerin otel yatırımlarına, turizm ve bölge kalkınmasına katkıları tartışılmış, havacılıktaki önemli gelişmelerin Dubai'yi dünyanın önde gelen turizm destinasyonu olarak öne çıkardığı dile getirilmiştir.
- İnternet kullanımındaki artışa bağlı olarak sosyal medya, online rezervasyonlar ve GDS sistemlerindeki gelişmeler değerlendirilmiştir. Buna göre; yaklaşık 225 milyon nüfusa sahip Ortadoğu'da internet kullanıcı sayısının 2013 yılı itibari ile yaklaşık 91 milyon, Facebook kullanıcı sayısının ise yaklaşık 24 milyon kişi olduğu belirtilmiştir. Ortadoğu pazarında online mecraların turizm sektörü açısından önemli iletişim, pazarlama, satış ve tanıtım alanı olarak kullanılması önerilmektedir.

2013 yılında fuarda yapılan diğer bir yenilik ise "Dijital ve Teknoloji Günü" organizasyonu olarak öne çıktı. Bu organizasyon ile turizm profesyonelleri online seyahatte gelişmeler konusunda profesyonel uygulayıcılar ile temas kurdular.

ATM 2014 Turizm fuarının 28 Nisan-01 Mayıs 2014 tarihleri arasında Dubai'de gerçekleşmesi beklenmektedir.

Türkiye Standı

Kültür ve Turizm Bakanlığı Dubai Kültür ve Tanıtma Müşavirliğinin başarılı organizasyonu ile fuarda yer alan yaklaşık 600 metrekare büyüklüğündeki Türkiye standında Bölgesel/bireysel tanıtım konsepti benimsendi. Fuar alanında kullanılan görseller, stand tasarımı ile fuar süresince yapılan Türk kahvesi ve çeşitli yiyecek/içecek ikramları beğeni ile karşılanmıştır. Diğer yandan fuar alanlarında yer alan Türkiye reklamları ile yaka kartı iplerinde yer alan Türkiye logoları başarılı reklam çalışması olarak değerlendirilmiştir.

Turob Standı

Türkiye standının girişinde yer alan TUROB standında İstanbul ve Türkiye'nin tanıtımı yapılmıştır. Arapça, İngilizce tanıtım materyalleri ile promosyon malzemelerinin dağıtımının yapıldığı Türkiye standında TUROB üyeleri de ikili görüşmeler yapmıştır.

Fuar esnasında TUROB standını ziyaret eden Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) Genel Sekreteri Taleb Rifai'ye yapılan çalışmalar hakkında bilgiler verilmiştir. Türk turizminin gelişiminden duyduğu memnuniyeti dile getiren Rifai, Expo 2020 adayı İzmir'in daha fazla tanıtım ve ikili ilişki çalışması yapması gerektiği yönündeki bilgileri paylaşmıştır.

Dışişleri Bakanlığımızca yeni başlatılan e-vize sistemi konusunda ve Sabiha Gökçen Havaalanından Dubai'ye Pegasus, Flydubai ve Airarabia tarafından düzenlenen seferlerdeki artış nedeniyle tüketicilerden transferler ve Anadolu yakasındaki konaklama tesisleri hakkında yoğun bilgi talepleri alınmıştır.

UNWTO & ATM Bakanlar Forumu

ATM Turizm Fuarı esnasında Dünya Turizm Örgütü'nün (UNWTO) organizasyonunda yaklaşık 25 ülkenin Turizm Bakanlarının katılımı ile BAE Başkan Yardımcısı ve Başbakanı Sheikh Mohammed Bin Rashid Al Maktoum başkanlığında bir forum düzenlenmiştir. Forumda uzun vadede havacılık sektörünün turizme etkileri tartışılmıştır. UNWTO Genel Sekreteri Rifai "Havacılık ve turizm vazgeçilmez ve birbirinin tamamlayışı ikilidir. Dünyadaki destinasyonlar arası ulaşımın %52'si havayolu ile sağlanmıştır. Ancak, vize rejimleri ve vergi uygulamaları önemli engel olarak karşımıza çıkmaktadır. BAE vize rejiminde önemli kolaylıklar sağlarken Ortadoğu bölgesine geleceklerin yaklaşık %70'i ülkelerin zorlu vize rejimleri ile karşılaşmakta bu durumda seyahat planlarını başka destinasyonlara kaydırmaktadır." değerlendirmesinde bulunmuştur.

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)

Birleşik Arap Emirlikleri'nin yaklaşık nüfusu 8.2 milyondur. BAE; Abu Dabi, Dubai, Acman, Füceyre, Resül-Hayme, Şerce ve Ummül-Kayveyn adlı yedi emirlikten oluşmaktadır. BAE'de ekonomi alanında sürdürülen başarılı program neticesinde enflasyon oranı 2008 yılında %10,77 oranından 2012 yılında %1,71'e gerilemiştir. Kişi başı milli gelir ise yaklaşık 40.200 USD'dir.

Birleşik Arap Emirlikleri vatandaşlarının toplam 6.6 milyar dolar turizm harcaması yaptığı, bunun 4.0 milyar doları tatil, 2.6 milyar doları ise akraba/arkadaş ziyaretleri için gerçekleştirilmektedir. Seyahatlerini uzun süreli ve kalabalık ailelerle yapmaktadırlar. Bu nedenle bağlantılı (Connected Rooms) otel odalarını tercih etmekte, beğendikleri destinasyon ve otellere sık seyahat etmektedirler. Destinasyon tercihlerini; din, iklim, doğa, ulaşım imkanları, konaklama tesisi imkanları (lüks ve aile için yeterli büyüklükte odalar), çocuklar için eğlence ve alışveriş imkanlarına göre belirlemektedirler.

BAE vatandaşları yurt dışı seyahatlerinde en çok Suudi Arabistan, İngiltere, Oman, Tayland ve Bahreyn'i tercih etmektedir.

Euromonitor International tarafından yapılan açıklamaya göre; Birleşik Arap Emirlikleri vatandaşlarının 2012 yılı yurtdışı sağlık turizmi harcamaları 1,58 milyar dolar olarak gerçekleşmiş, 2013 yılı için ise beklenti %6.5 artışla 1,69 milyar dolardır. BAE vatandaşlarının sağlık turizmde öne çıkan tercihleri ise; fiyat, kalite olanakları açısından Malezya ve Tayland, niş pazar olarak geleneksel terapiler, ayurvedik tıp (antik çağ sağlık sistemi) ve yoga açısından Hindistan ile yüksek kaliteli tıbbi hizmet olarak İsviçre ve AB ülkeleridir.

Dubai

Yaklaşık 2.1 milyon (Mayıs 2013) nüfusu ile Ortadoğu'da en önemli finans, ulaşım (aktarma) ve cazibe merkezi olmasının yanında Dubai, dünyanın en hızlı gelişen turizm bölgeleri arasında yer almaktadır.

Dubai'de ticari amaçlı seyahat ve konaklama turizminin yanı sıra kongre, alışveriş, eğlence ve tatil turizmi de gelişmektedir.

Dubai son yıllarda turizme yaptığı yatırımlarla ve başarılı tanıtım stratejileri ile dünya turist haritalarında yerini almıştır. Dubai'de Aralık 1999'da açılan ve yaklaşık 1 milyar dolara mal olduğu açıklanan Burj Al Arab otelinin ardından görkemli turizm projeleri artarak devam etmektedir. Emirates Alışveriş Merkezi (Mall of the Emirates) içerisinde kayak tesisleri 2005 yılında, Palmiye adası (Atlantis The Palm) 2008 yılında, Burç Halife (Burj Khalifa) gökdeleni 2010 yılında açılmış önemli simgesel yapılar arasındadır. Yatırımlar oteller ile beraber dev alışveriş, eğlence, spor ve kongre merkezlerinden oluşmaktadır. Golf ve tenis turnuvaları, at yarışları gibi sportif etkinlikleri hedef kitlesini ülkeye çekmek için en etkili şekilde kullanmayı başarmıştır.

1996 yılında ilk kez düzenlenen, "Dubai Alışveriş Festivali" de turist çekmekte önemli rol oynamakta olup bu yıl 7 Haziran-9 Temmuz 2013 tarihleri arasında düzenlenecektir. Visa tarafından yapılan açıklamaya göre; "Dubai Alışveriş Festivali" döneminde yapılan harcamalar 2012 yılında bir önceki yıla oranla %19 artışla 589 milyon dolara ulaşmış, Rusya, Suudi Arabistan ve İngiltere vatandaşları festival sırasında en çok harcamayı yapmıştır.

Dubai kısa süre içerisinde modern Metro sistemini kurarak şehir içi ulaşımında yaşanan sıkıntıları gidermiştir.

Dubai 2020 Expo için aday olup İzmir'in en önemli rakibi olarak gösterilmektedir.

Dubai'nin önemli bir tatil destinasyonu olmasında olağanüstü yatırımlarının yanında en önemli katkıyı Dubai'de 1985 yılında 10 milyon dolar sermaye ile kurulan Emirates Havayolları'nın sağladığı kabul edilmektedir. Ortadoğu'daki en büyük havayolu şirketi olmayı başaran Emirates'i Qatar Airways ve Etihad Airways takip etmektedir. Emirates Havayollarının günümüzde 193 olan uçak sayısının, verilen uçak siparişlerinin (Airbus A380 90 adet ve Boeing777 190 adet) teslimi ile 2020 yılına kadar yaklaşık 400'e çıkarılması planlanmaktadır. 77 ülkede 132 noktaya seferi bulunan Emirates açıklanan son istatistiklerde; 2012 yılında 39.4 milyon yolcu taşımıştır. 2012 yılından koltuk doluluğu 79.7 olarak gerçekleşmiştir. 2013 yılında 20 yeni destinasyonun uçuş ağına eklenmesi hedeflenmektedir.

Dubai havacılığı alanında 2013 yılında en önemli gelişme Emirates Havayolları ile Avustralyalı Qantas Havayollarının ortaklığı olarak gösteriliyor. Söz konusu ortaklık ile Dubai'den ilk etapta Avustralya'ya haftalık 98 uçuş gerçekleştirilecek. Bu durumda Avustralya için Dubai çok önemli bir aktarma noktası olacak.

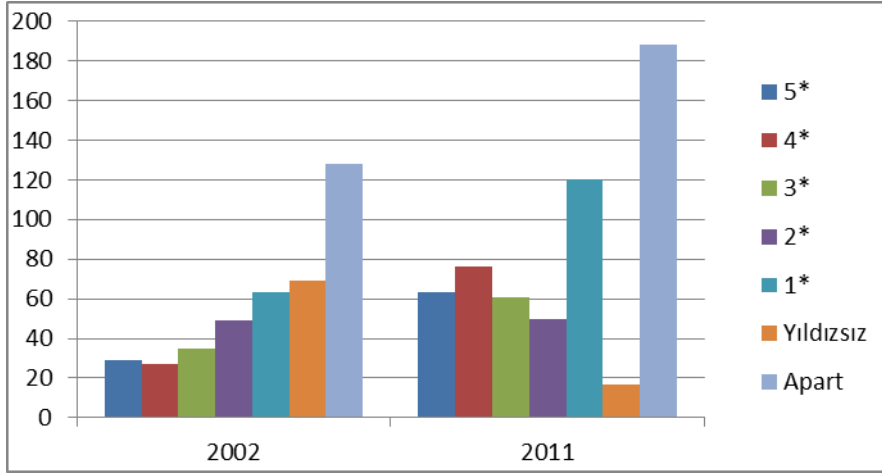
Ucuz maliyetli ulaşım (Low cost) alanında ise Dubai merkezli Flydubai 2012 yılında bir önceki yıla oranla %52 artışla 5.1 milyon, Airarabia ise %13 artışla 5.3 milyon yolcu taşımıştır.

BAE'nin önde gelen diğer havayolu şirketi Etihad 2012 yılında bir önceki yıla oranla %22 artışla 9.98 milyon yolcu taşımıştır.

Dubai havaalanı dünyanın en yoğun havaalanları arasındadır. 75 milyon kapasiteli havaalanında 2011 yılında 51 milyon olan yolcu sayısı 2012 yılı sonunda 57.6 milyon yolcuya ulaşmıştır. Artan yolcu sayısı dikkate alınarak Dubai’de yıllık 160 milyon yolcu kapasiteli yeni havaalanı inşaatına başlanmış olup en geç 2020 yılında tam kapasite ile hizmete alınması planlanmaktadır.

Dubai turizm istatistikleri,

a) Konaklama Tesisleri kapasitesi;

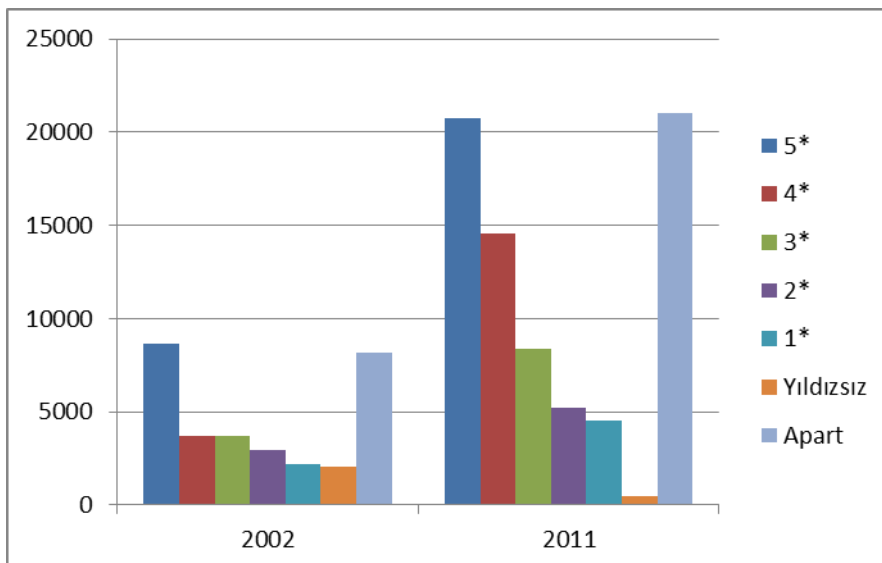

Dubai’de 2002 yılında 400 olan konaklama tesisi sayısı 2011 yıl sonu itibari ile 575, 2012 yıl sonunda ise 599 tesise ulaşmıştır. Devam eden inşaatlar ve yeni projelerin tamamlanması ile tesis sayısının 2015 yılında 680’e çıkması beklenmektedir.

Dubai’de konaklama tesislerinde orta ve alt kademede ağırlıklı olarak Hindistan, Pakistan, Srilanka, Tayland gibi ülke vatandaşları görev almaktadır. Çalışanların tamama yakınının iyi derecede İngilizce konuşmaları, hizmet sektörüne yatkın olmaları ve düşük işçilik maliyetleri Dubai’yi diğer destinasyonlara göre avantajlı konuma taşımaktadır.

Dubai’nin otelcilik alanında bir diğer avantajlı konumu da şehirde faaliyet gösteren uluslararası otellerin sayı ve çeşitliliğinin (Hilton, Kempinski, Holiday Inn vs.) çok fazla olmasıdır.

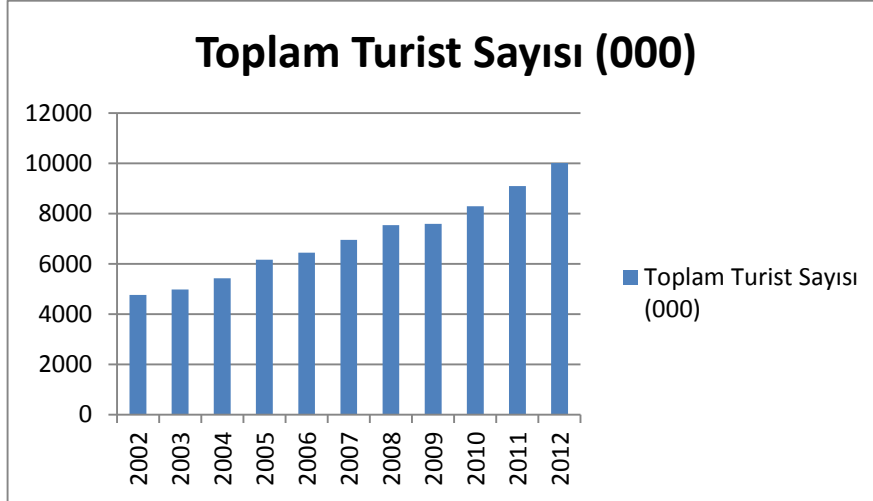
Oda Kapasitesi;

Dubai'de 2002 yılında 31.355 olan toplam oda sayısı 2011 yıl sonu itibari ile 74.843'e ulaşmıştır. Oda sayısının 2015 yılında 105.000'e çıkması beklenmektedir.

Dubai'de ortalama otel dolulukları 2011 yılındaki %77.3 oranından 2012'de % 79.7'ye yükselmiştir. 4-5 yıldızlı oteller için ortalama oda fiyatı ise 2011 yılındaki 292.77 USD'den 2012 yılında 304.60 USD'ye çıkmıştır. Turist sayısının sene içerisindeki istikrarlı dağılımı otel doluluk seyrini genel olarak sürekli kılmaktadır.

b) Turist sayısı;

2012 yılı resmi istatistikleri henüz açıklanmamış olmakla; ilk belirlemelere göre turist sayısı 2012 yılında önceki yıla oranla % 9,3 oranında artışla 10 milyon olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılında en büyük artış Rus turistlerde gerçekleşmiş olup şehri yaklaşık 550 bin Rus ziyaret etmiştir.

c) Dubai'ye en çok turist gönderen 10 ülke ve turist sayısı

Sıra	Ülke	Turist Sayısı	
		2002	2011
1	Suudi Arabistan	454,502	873,152
2	Hindistan	300,484	702,142
3	İngiltere	447,006	643,196
4	İran	284,675	476,708
5	ABD	104,056	462,653
6	Almanya	171,140	275,663
7	Kuveyt	169,448	273,253
8	Rusya	222,269	255,746
9	Oman	255,687	223,993
10	Pakistan	151,446	221,374

2013 yılına da artışla giren Dubai'ye ilk çeyrekte Rusya (%54), Suudi Arabistan (%30) ve Çin (%28)'den gelen turist sayısında artış gözlemlenmiş olup Hindistan, İngiltere, ABD ve Almanya bu ülkeleri takip etmiştir.

2020 yılında Dubai'yi 20 milyon turist ziyaret etmesi hedeflenmekte ve yatırımlar bu yönde planlanmaktadır.

Ortadoğu

Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre 2012 yılında Ortadoğu'yu bir önceki yıla göre toplam 3 milyon kişi azalma ile 53 milyon turist ziyaret etmiştir. 2013 yılı için beklenti %0 ile %5 arasında artış olacağı yönündedir. Bölgede yaşanan gelişmeler ve yatırımlar dikkate alınarak 2030 yılında bölgeyi 141 milyon turist ziyaret edeceği UNWTO tarafından öngörülmektedir.

Dubai'de gerçekleştirilen "Arap Otel Yatırım Konferansı"nda (Arabian Hotel Investment Conference) BAE'de 2015 yılı sonuna kadar yaklaşık 20.000 otel odasının hizmete alınacağı, körfez bölgesinde ise 2013 yılında 150 otelin açılacağı, 450 otelin ise inşaatının devam ettiği ve bu otellerin orta vadede hizmete gireceği açıklanmıştır.

Euromonitor International tarafınca yapılan araştırmaya göre iş turizmi Ortadoğu'da gelişimini sürdürmektedir. Bu alanda Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Mısır ve Fas öne çıkmakta ve 2016 yılına kadar çıkışlarını sürdürecekleri beklenmektedir. İş Turizmi amacı ile BAE ve Suudi Arabistan'a gelen turist sayısı;

Ülke	2012	2013 Beklentisi	2016 Beklentisi
Birleşik Arap Emirlikleri	2.55 Milyon	2.76 Milyon	3.55 Milyon
Suudi Arabistan	3.17 Milyon	3.5 Milyon	4.91 Milyon

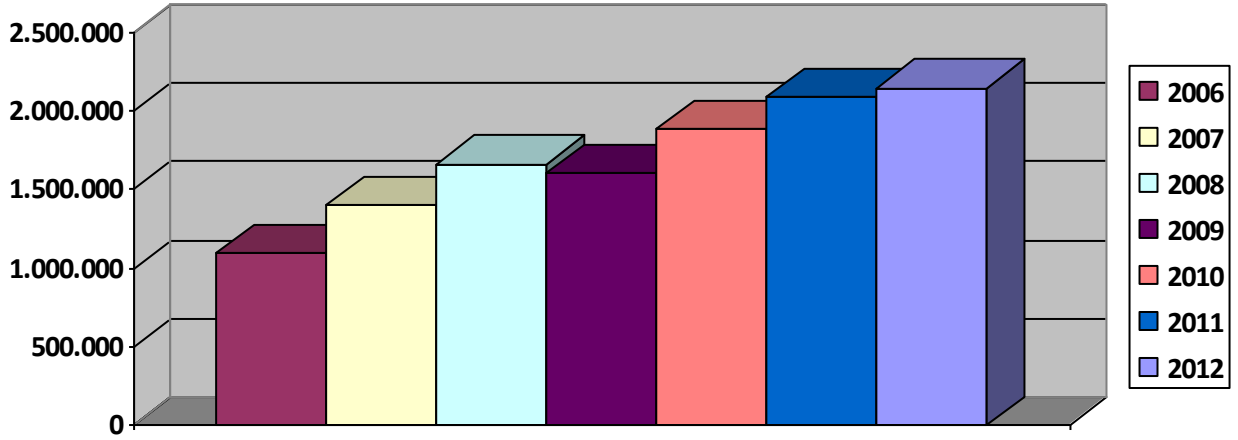
Amadeus verilerine göre; Ortadoğu'dan havayolu ile 2012 yılında çıkan yolcu sayısı 99 milyon olarak gerçekleşmiş, yolcuların % 53'ü (52.8 milyon yolcu) BAE, Suudi Arabistan ve Katar' da bulunan havaalanlarından çıkış yapmıştır. Her üç ülke bir önceki yıla oranla %10 artış kaydetmiştir. 2013 yılında ise Ortadoğu'dan toplam çıkışlarda %2 oranında artış beklenmektedir.

Ortadoğu-Türkiye Turizmi

Ortadoğu'dan ülkemize gelen turist sayısı istikrarlı olarak artmaktadır. 2012 yılında Suriye dışındaki ülkelerin tamamında artış kaydedilmiştir. Suriye'nin siyasi durumunun bölge turizmini de tehdit ettiği gözlemlenmektedir. Diğer yandan; İsrail ile yaşanan özür krizinin aşılması turizm sektörüne memnuniyetle karşılanmıştır. İsrail'den 2013 yılı içerisinde gelecek turist sayısının artışa geçeceği, asıl artışın ise 2014 yılından itibaren hissedilir oranda artacağı öngörülmektedir. Bölge ile birlikte anılan yaklaşık 80 milyona sahip İran'dan ülkemize gelen turist sayısında 2012 yılında %36 düşüş gözlemlenmiştir. Düşüş trendinin 2013 yılında da sürmesi beklenmektedir. Düşüşün ana sebepleri olarak İran'da yaşanan ekonomik (devalüasyon) ve siyasi gelişmeler, uçak ile ulaşım getirilen kısıtlamalar ile tanıtım çalışmalarının engellenmesi/gerçekleştirilememesi olarak öne çıkmaktadır.

Ortadoğu'dan ülkemize gelen turist sayısı 2006 yılında 1.09 milyondan 2010'da 1.88 milyona 2012 yılında ise 2.14 milyon seviyesine ulaşmıştır.

Ortadoğu'dan ülkemize gelen turist sayısı;

Ülkelere göre Türkiye'ye gelen turist sayısı;

Ülke	Nüfusu(Milyon)	2010	2011	2012
BAE	8.2	30 480	35 579	48 071
Bahreyn	1.3	9 375	9 712	13 342
Katar	2.0	6 043	7 661	13 971
Kuveyt	2.7	27 281	41 617	65 167
Irak	32.0	280 328	369 033	533 149
Lübnan	4.2	134 554	137 110	144 491
Ürdün	6.6	96 562	94 914	102 154
Suudi Arabistan	26.7	84 934	116 711	175 467
Suriye	22.6	899 494	974 054	730 039
İsrail	7.7	109 559	79 140	83 740
Yemen	24.8	6 344	8 066	11 826

Arap Ülkeleri-İstanbul Turizmi

Arap ülkelerinden İstanbul'a olan talep 2012 yılında tarihi rekor yakalamıştır. İstanbul'a gelen Arap Ülkeleri vatandaşlarının toplam turist sayısına oranı 2009 yılında %9.3'ten, 2010'da %10, 2011'de %11,3 ve 2012'de %14,6'ya çıkmıştır.

İstanbul'a Arap ülkelerinden gelen turist sayıları;

Ocak-Aralık	2010	2011	2012	2011-2012 deęişim %
IRAK	94.082	155.619	212.724	36,7
CEZAYİR	63.847	80.239	100.307	25,0
MISIR	57.584	74.361	106.642	43,4
FAS	51.473	60.391	70.543	16,8
LİBYA	56.843	50.888	210.628	313,9
TUNUS	50.254	56.692	83.264	46,9
ÜRDÜN	56.001	64.314	75.231	17,0
SURİYE	48.457	47.314	66.669	40,9
LÜBNAN	69.585	96.570	107.053	10,9
SUUDİ ARABİSTAN	63.518	109.131	168.714	54,6
KUVEYT	24.447	39.526	64.301	62,7
B.A.E	28.522	34.796	47.101	35,4
SUDAN	6.133	7.130	7.907	10,9
YEMEN	5.548	7.521	11.417	51,8
UMMAN	4.563	5.639	7.541	33,7
BAHREYN	6.740	8.865	12.765	44,0
KATAR	5.350	6.963	12.923	85,6
FİLİSTİN	3.732	4.401	5.362	21,8
TOPLAM	696.679	910.360	1.371.092	50,6

İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü verilerine göre Arap ülkelerinden İstanbul'a gelen turist sayısı bir önceki yıla oranla %50,6 artarak 1.37 milyon olarak gerçekleşmiştir. 2012 yılında Libya'dan ağırlıklı olarak rehabilitasyon ve tedavi amacı ile İstanbul'a yaklaşık 210 bin Libya'lı gelmiştir. İran'dan ülkemize gelen turist sayısında % 36 düşüş yaşanırken İstanbul'a gelen İranlı turist sayısında %9 oranında artış kaydedilmiştir.

Elektronik Vize (E-vize)

T.C.Dışişleri Bakanlığınca hayata geçirilen e-vize belirli ülke vatandaşlarının ülkemize girmesini sağlayan bir izin belgesidir. Daha önce sınır kapılarında "bandrol" veya "kaşe" ile verilen vizelerin yerini almaktadır. Başvuru sahipleri gerekli bilgileri girmek ve ödemelerini kredi kartı ile yapmak suretiyle vizelerini elektronik olarak alabilmektedirler. Başvurunun başarıyla tamamlanmasının ardından e-Vizeler kişinin e-posta adresine gönderilmektedir. Başvuru sahiplerinin e-Vizelerinin çıktısını alarak havayolları ve gümrük yetkililerine göstermeleri ve seyahatlerinin sonuna kadar muhafaza etmeleri gerekmektedir. E-vize Türkiye'ye turistik veya ticari amaçlar dışında (çalışma, öğrencilik vb.) yapılacak seyahatler için geçerli değildir. Bu tür vize başvurularının dış temsilciliklerimiz aracılığıyla yapılması gerekmektedir. İstisnai hallerde Türk makamlarının e-Vize sahibi bir kişiye Türkiye'ye giriş izni vermemesi mümkündür. Ancak bu, e-Vizelere özgü bir uygulama değildir. Dış temsilciliklerimizden temin edilen vizeler için de aynı uygulama söz konusu olabilir. E-vize ile vize uyguladığımız birçok ülkedeki vize bürokrasisi, süreci ve temsilciliklerimize ulaşım zorluklarının kaldırılmasının yanında ülkemize varışlarda oluşan uzun vize kuyruklarını da önleyecektir. Ayrıntılı bilgi: www.evisa.gov.tr

Sonuç

Bölgeden ülkemize sağlık ve tedavi amacı ile gelecek turist sayısında önemli potansiyel görülmektedir. Sağlık turizmi alanında ülkede Tayland, Malezya, Hindistan ve Avrupa ülkeleri (İsviçre, Almanya, İngiltere) önemli çalışmalar yapmıştır. Ülkemizde de bölgeden son yıllarda saç ekimi, estetik gibi alanlarda talepler ve hastalar alınmış olsa da diğer ülkelere oranla kapsamı önemli oranda değildir. Türkiye'nin bu alanda sadece hastalara yönelik değil sağlıklı insanları da kapsayan, kavram olarak kendini daha iyi hissetme, sağlığını bedensel ve zihinsel olarak güçlendirip yaşam kalitesini yükseltme tutkusunu olan "Wellness" alanına yoğunlaşması (termal, kaplıca, talosoterapi, SPA vs.) gerekmektedir. Avrupa'da birçok ülkede yapıldığı üzere Türkiye'nin de tanıtımlarında "sağlık-medical turizmi" terimi yerine "Wellness" terimini kullanması algı açısından önemli ve yararlı olacaktır.

MICE alanında da ülkemiz açısından önemli bir potansiyel olduğu görülmekte bu yöndeki tanıtım ve girişimlerin olumlu sonuçlar doğuracağı öngörülmektedir.

Türkiye'nin Ortadoğu'da yakaladığı en önemli avantajlar; din, ortak kültür, doğa, vizelerin kaldırılması, ulaşım seçeneklerinin fazla olması ve Türk dizi filmlerinin televizyonlarda sıkça gösterilmesi olarak ortaya çıkmaktadır. Bunlara ilave olarak kısa süre önce hayata geçirilen e-vize ile ülkemize gelecek turistlere vize almaları konusunda önemli kolaylıklar sağlanmıştır.

Dubai'den İstanbul'a THY, Emirates, Flydubai ve Airarabia'nın direkt seferlerine ilave olarak Pegasus Havayollarının haftada 6 gün olarak başlayan uçuşları büyük memnuniyet ile karşılanmıştır. Sabiha Gökçen Havaalanından uçuşlarını gerçekleştiren Pegasus, Airarabia ve Flydubai'nin İstanbul Anadolu yakası turizmini hissedilir oranda artıracığı, ayrıca bölgedeki bireysel ve online seyahatlerin de artmasına yol açacağı tahmin edilmektedir.

Bölgeden turist tercihlerinde İstanbul, Bursa ve Yalova'nın yanında Sapanca, Trabzon'a talep göreceli olarak artış göstermektedir. Diğer yandan, Antalya'daki bazı otellerin bünyesinde bulunan ultra lüks villaların da bölgeden talep aldığı gözlemlenmiştir.

Suriye'de devam eden siyasi belirsizlik bölge turizmi açısından önemli tehdit olarak görülmektedir.

Ortadoğu'da internet kullanımını artmakta buna bağlı olarak ulaşım imkanlarının da gelişmesi ile online rezervasyonlarda artış gözlemlenmektedir.

2013 yılı itibari ile, Ortadoğu'dan ülkemize gelecek turist sayısının %10 oranında artacağı, İsrail'in durağan seyrinden artışa geçeceği (bu ülkede acil olarak halkla ilişkiler ve tanıtım faaliyetlerinin başlaması gereklidir) ve bu ülkeden asıl artışın 2014 itibari ile gerçekleşeceği, İran ve Suriye'den gelecek turist sayısında ise azalma olacağı tahmin edilmektedir.